

Αθήνα, 24/07/2025

Α. Π.: Εισερχ. Δ.Ι.Δ.ΕΙΣ.ΕΠ. 100936 ΕΙ 2025

Α. Π. Αποστολέα: ΚΥ-110395/9850Β1

Ημ/νία Αποστολής: 21/07/2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Σχηματισμός Διαφορών Δικαιοδοσίας
Πολιτικών Δικαστηρίων - Γραφείο Β1
Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 68
ΤΚ 10678 Αθήνα
Τηλ: 2132121777, 2132121763
Email: sb1@nsk.gr
Θωμάς Καζάκος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
Παρασκευή Γιωτάκου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
Βαλσαμίνη Δημητρακοπούλου
Ελένη Γρηγοροπούλου
Βασιλική Τζίφα
Ζωή-Μυρσίνη Μαστροδήμου
Δικαστικές Πληρεξούσιες Α΄ Ν.Σ.Κ.

Ημ. Πρωτ.: 21-07-2025

Αριθμ. Πρωτ.: ΚΥ- 110395/9850Β1

ΠΡΟΣ:

Όπως πίνακας αποδεκτών προς ενέργεια

ΚΟΙΝ.:

Όπως πίνακας αποδεκτών προς
ενημέρωση και τυχόν ενέργειες

Θέμα: ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 59 ΤΟΥ Ν.
5197/2025 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

1. Όπως καλώς γνωρίζετε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 59 του ν. 5197/2025 (Α' 76), το οποίο τροποποιεί την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275), καθιερώνεται, στις κτηματολογικές δίκες με διάδικο μέρος το Ελληνικό Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ και με αντικείμενο την αναγνώριση κυριότητας και τη διόρθωση των ανακριβών πρώτων κτηματολογικών εγγραφών, η υποχρεωτική συμμετοχή των ανωτέρω στην **Αρχική Υποχρεωτική Συνεδρία Διαμεσολάβησης** (εφεξής ΥΑΣ), και στην εν γένει διαμεσολαβητική διαδικασία, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις επιμέρους οικείες διατάξεις.

Στο πλαίσιο αυτό, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, μέσω των Λειτουργών του και των Δικηγόρων του Δημοσίου στις περιφέρειες όπου δεν λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβουλίου, εκπροσωπεί κατά νόμο (εδάφιο έκτο της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, ως ισχύει) το Δημόσιο ή το ΝΠΔΔ του οποίου διεξάγει τη νομική υπηρεσία¹ και συμμετέχει στην ΥΑΣ και την εν συνεχεία κτηματολογική διαμεσολάβηση, εφόσον αυτή λάβει χώρα, ενώ δύναται εκ του νόμου να υπογράψει, πέραν του πρακτικού υπαγωγής της διαφοράς σε διαμεσολάβηση, και πρακτικό

¹ Εφεξής, όπου γίνεται αναφορά σε Δημόσιο νοούνται και τα νπδδ των οποίων τη νομική υπηρεσία διεξάγει το ΝΣΚ

επίτευξης συμφωνίας, η οποία, ασφαλώς, το μεν προϋποθέτει τη μη διεκδίκηση του επίδικου ακινήτου εκ μέρους του εντολέα του, το δε εξαντλείται αναγκαίως στη συναίνεση για την αιτούμενη διόρθωση.

2. Σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του νόμου (εδάφιο δέκατο της παραπάνω περίπτωσης δ', ως ισχύει), η ΥΑΣ, όταν διάδικο μέρος στη διαφορά είναι το Ελληνικό Δημόσιο, διεξάγεται μετά από γνωστοποίηση που, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης², προηγείται της συνεδρίας τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες, προθεσμία εντός της οποίας οι αρμόδιες υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες να έχουν παράσχει στον χειριστή της υπόθεσης *«έγγραφο σχετικά με την προβολή ή μη δικαιωμάτων του Δημοσίου επί του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή πρώτη εγγραφή»*. Η μη παροχή εγγράφου επισύρει εξόχως δυσμενείς συνέπειες για τα έννομα συμφέροντα του Δημοσίου, καθώς, σύμφωνα με το νόμο, στην περίπτωση αυτή **τεκμαίρεται ότι το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα** στο επίδικο ακίνητο³, ενώ, παράλληλα, η μη αποστολή ή η καθυστέρηση αποστολής του εν λόγω εγγράφου από τον υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας συνιστά **ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα**, για το οποίο επιβάλλονται οι ποινές των περιπτώσεων α' έως ε' του άρθρου 109 του ν. 3528/2007 (Α' 26)⁴.

3. Κατόπιν των ανωτέρω, προκειμένης της αποτελεσματικής διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, αλλά και του έργου των νομικών παραστατών αυτού, είναι απολύτως κρίσιμο όπως οι, αρμόδιες για την διαχείριση και προβολή των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί ακινήτων, υπηρεσίες, αλλά και οι υπηρεσίες οι αρμόδιες για την επιβολή βαρών επί ακινήτων οφειλετών του Δημοσίου, ενεργούν έγκαιρα, ώστε να εφοδιάζουν τους χειριστές των υποθέσεων με τις σχετικές απόψεις τους και τα αναγκαία στοιχεία. Ειδικότερα, οι αρμόδιες υπηρεσίες, μετά την διαβίβαση των αγωγών του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 2664/1998 εκ μέρους της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ (ή την τυχόν άμεση γνώση αυτών μέσω πχ επίδοσης προς τις ίδιες, ανεξαρτήτως ορθότητας αυτής), της πρόσκλησης και γνωστοποίησης για την διεξαγωγή της ΥΑΣ, θα πρέπει να προβαίνουν, **χωρίς καθυστέρηση και πάντως εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι πέντε (25) ημερών** από την ημερομηνία της γνωστοποίησης αυτής προς το Δημόσιο (η οποία θα προκύπτει είτε ευθέως από το έγγραφο της γνωστοποίησης είτε από τη σχετική αναφορά στο διαβιβαστικό έγγραφο του ΝΣΚ), στα εξής: (α) Να αποστέλλουν **σαφή και τεκμηριωμένη εισήγηση** προς τον λειτουργό του ΝΣΚ ή τον Δικηγόρο του Δημοσίου, στην οποία να διατυπώνεται ρητά αν το Δημόσιο **προβάλλει ή δεν προβάλλει δικαιώματα** επί του επίδικου, (β) Να συνοδεύουν την εισήγηση με **πλήρη φάκελο** που περιλαμβάνει διοικητικά, τεχνικά και νομικά στοιχεία (τίτλοι, πράξεις παραχώρησης ή απαλλοτρίωσης, στοιχεία κατοχής, διοικητικές πράξεις, τοπογραφικά διαγράμματα, τυχόν

² Άρθρο 7 παρ. 2 εδάφιο τέταρτο του ν. 4640/2019 (Α' 190) που ορίζει 5 ημέρες

³ Εδάφιο ενδέκατο της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998: *«Σε περίπτωση μη παροχής του ανωτέρω εγγράφου παράγεται τεκμήριο περί μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου»*

⁴ Εδάφιο δωδέκατο της παραπάνω περίπτωσης: *«Η μη αποστολή του ανωτέρω εγγράφου, καθώς και η μη έγκαιρη αποστολή του από τον υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περ. α' έως ε' του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26)»*

προγενέστερες γνωμοδοτήσεις ή αποφάσεις) και (γ) Να ενημερώνουν άμεσα και εγγράφως κάθε άλλη συναρμόδια υπηρεσία ή και τυχόν τρίτη αρμόδια υπηρεσία, αναλόγως και της φύσης και των ειδικότερων χαρακτηριστικών του ακινήτου, προκειμένου να αποστείλουν και αυτές τις απόψεις ή στοιχεία που τυχόν διαθέτουν στους χειριστές των υποθέσεων. Είναι προφανές, ότι σε περίπτωση μη σαφούς τοποθέτησης περί προβολής ή μη δικαιωμάτων επί του επίδικου ακινήτου, και συμπερίληψης αμφιβολιών, αόριστων ή ενδοιαστικών διατυπώσεων και επιφυλάξεων στα έγγραφα των απόψεων των υπηρεσιών, οι νομικοί παραστάτες του Δημοσίου, ως εκ της θέσης τους και της έλλειψης ασφαλώς σχετικής αρμοδιότητας, δεν θα προβαίνουν στη συμμετοχή στην ΥΑΣ και στην κτηματολογική διαμεσολάβηση έχοντας θέση περί μη προβολής δικαιωμάτων, αλλά επιφυλασσόμενοι, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την εξέλιξη της διαδικασίας και την προσφορότητα της επίτευξης των στόχων της, δεδομένης της μη μεσολάβησης, κατά τη διαδικασία της εναλλακτικής αυτής επίλυσης διαφορών, δικαστικής διάγνωσης για το δικαίωμα κυριότητας επί του επίδικου ακινήτου.

Τα ανωτέρω διατυπώνονται στο πλαίσιο της αναγκαιότητας και κατά την αποστολή του ΝΣΚ καίριας υπεράσπισης των συμφερόντων του Δημοσίου, με δεδομένη την διαχρονική, στενή και αγαστή συνεργασία των νομικών παραστατών του Δημοσίου με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης, μέσα από την οποία, παράλληλα, οι πρώτοι έχουν υπάρξει άμεσοι κοινωνοί των υφιστάμενων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι δεύτερες (σε επίπεδο στελέχωσης, υποδομών, κλπ), αναγνωρίζοντας την τεράστια προσπάθεια που καταβάλλεται καθολικά για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που τους έχουν απονεμηθεί.

Παρίσταται, ωστόσο, αυτονόητη η ανάγκη άμεσης ανταπόκρισης των αρμόδιων υπηρεσιών, σύμφωνα με τα παραπάνω, με τον απαιτούμενο βαθμό επιμέλειας και ευθύνης, ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη, έγκυρη και επαρκή υποστήριξη των νομικών παραστατών του Δημοσίου στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας, προς προάσπιση των συμφερόντων αυτού.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από NIKI MARIOLI
Ημερομηνία: 2025.07.23 11:53:23 EEST

ΝΙΚΗ ΜΑΡΙΟΛΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-ΓΓ Δημόσιας Περιουσίας-Γεν.
Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας κ Κοινωφελών Περιουσιών

Α. Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας

Γαμβέτα 8 & Θεμιστοκλέους

ΤΚ 10678 Αθήνα

Email: gram_ddp@gspp.gr

Β. Διεύθυνση Κοινωφελών Περιουσιών

Γαμβέτα 8 & Θεμιστοκλέους

ΤΚ 10678 Αθήνα

Email: mitrood11@gspp.gr - klirodot@gspp.gr

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ-Γενική Γραμματεία Φυσικού
Περιβάλλοντος και Υδάτων-Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος-Δ/ση
Προστασίας Δασών

Τέρμα Αλκμάνος

ΤΚ 11528 Αθήνα

Email: v.goudoufas@prv.ypeka.gr

3. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ-Υπηρεσιακός Γραμματέας-Γενική Διεύθυνση Οικονομικών
Υπηρεσιών-

Α.Διεύθυνση Προμηθειών και Υποδομών Τομέα Πολιτισμού

Μπουμπουλίνας 20-22

ΤΚ 10682 Αθήνα

Email: dpydy@culture.gr dpva@culture.gr

Β. Αυτοτελές Τμήμα Απαλλοτριώσεων

Βασ. Ηρακλείου 12

Email: tmaaaa@culture.gr

4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ Κ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ-Υπηρεσιακή Γραμματεία-ΓΔ
Διοικητικών κ Οικονομικών Υπηρεσιών κ ΗΔ-Διεύθυνση Προμηθειών, Μέριμνας και Περιουσίας
Δραγατσανίου 8

Email: elympero@isotita.gr

5. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-Γενική Διεύθυνση Διοικητικών
Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης-Δ/ση Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας
Δεστούνη 2 & Αχαρνών 381 11143

Email: m.karadima@minagric.gr

6. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ-Γενική Διεύθυνση Φορολογίας (ΓΔΦ)-Διεύθυνση
Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών (ΔΙΔΕΙΣΕΠ)

Πανεπιστημίου 20

ΤΚ 10184 Αθήνα

Email: dideisep@aade.gr

7. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Ε-ΕΦΚΑ- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 12

ΤΚ 10671

Email: info@efkacompany.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-Γραφείο Υπουργού
Νίκης 5-7
ΤΚ 10180 Αθήνα
Email: ministeroffice@minfin.gr
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ-Γραφείο Υπουργού ΠΕΝ
Μεσογείων 119
ΤΚ 11526 Αθήνα
Email: secmin@ypen.gr
3. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ-Γραφείο Υπουργού
Μπουμπουλίνας 20-22
ΤΚ 10682 Αθήνα
Email: minoff@culture.gr
4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ Κ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ-Γραμματεία Υπουργού
Δραγατσάνιου 8
ΤΚ 10559 Αθήνα
Email: s.spyropoulou@minscfa.gov.gr, s.tsiavou@minscfa.gov.gr
5. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-Γραφείο Υπουργού
Αχαρνών 2
ΤΚ 10432 Αθήνα
Email: minister-mailbox@hq.minagric.gr
6. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ-Γραφείο Διοικητή
Καρ. Σερβίας 10
ΤΚ 10184 Αθήνα
Email: gov.office@aade.gr
7. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-ΓΓ Δημόσιας Περιουσίας
Καρ. Σερβίας 6
ΤΚ 10562 Αθήνα
Email: ggdp@minfin.gr
8. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ-Γενική Γραμματεία Φυσικού
Περιβάλλοντος και Υδάτων
Μεσογείων 119
ΤΚ 10192 Αθήνα
Email: grggper@ypen.gr, ggenvr@ypen.gr
9. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ-Γενική Γραμματεία Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
ΤΚ 10682 Αθήνα
Email: gsecoff@culture.gr
10. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ Κ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ-Υπηρεσιακή Γραμματεία
Δραγατσάνιου 8
Email: ypiresiakos.gramm@ypakp.gr

11. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-Γενική Γραμματεία Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων
Αχαρνών 2
ΤΚ 10432 Αθήνα
Email: gensecr@hq.minagric.gr, general-secretary-mailbox@hq.minagric.gr

**12 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - «Ε-ΕΦΚΑ»- ΓΡΑΦΕΙΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΗ**
Ακαδημίας 22 ΤΚ 10671, Αθήνα
e-mail: dioikitis@efka.gov.gr

13 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΕΤΑΔ) Α.Ε – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Βουλής 7, Αθήνα, Τ.Κ. 105 62
E: info@hppc.gr
